

Celem niniejszego projektu jest rewizja poglądu przyjętego w krytyce szekspirowskiej, według którego magia Prospera w *Burzy* Williama Szekspira ma korzenie w neoplatonickiej formie magii zwanej teurgią, która często jest zrównywana z białą magią.

Jak dotąd krytycy, którzy sugerowali taki kapłański, a wręcz święty charakter sztuki Prospera, bardzo często, jeśli nie prawie wyłącznie, odwoływali się do piątego i szóstego rozdziału książki profesora Waltera Clyde'a Curry'ego pt. *Shakespeare's Philosophical Patterns*, wydanej w 1937r. (drugie wyd. 1959r.), w której autor twierdzi, że na powstanie *Burzy* miały wpływ łacińskie przekłady dzieł neoplatonickich filozofów takich, jak Plotyn, Porfiriusz i Jamblich, których dokonał renesansowy filozof Marsilio Ficino. Według Curry'ego filozofia neoplatonicka wywarła znaczący wpływ na Szekspira, który ukształtował postać Prospera jako mistrza „kapłańskiej nauki” (*sacerdotal science*) zwanej teurgią, kontrastującej z goecją (*goetia*), czyli czarną magią wiedźmy Sycorax.

Choć krytycy nie zawsze się zgadzają z interpretacją postaci Prospera w książce Curry'ego, jego dzieło wywarło ogromny wpływ na krytykę szekspirowską. Począwszy od wydania jego książki przyjęło się określanie sztuki Prospera jako teurgii. Warto zauważyć, że piąty, a przede wszystkim szósty rozdział książki Curry'ego, w którym autor przedstawił swoją argumentację, nigdy nie został poddany weryfikacji w oparciu o wyniki najnowszych studiów nad neoplatonizmem. Na próżno współczesny czytelnik szukałby wśród szekpiologów odniesień do nowożytnych ekspertów z dziedziny neoplatonizmu takich, jak John M. Dillon, Gregory Shaw, Emma C. Clarke czy John F. Finamore. Natomiast książka Curry'ego stała się klasyczną pozycją wśród krytyków twórczości Szekspira.

Niniejszy projekt badawczy stawia więc sobie za cel dokładną analizę neoplatonickiego pojęcia teurgii i jego ewentualnego zastosowania w przypadku interpretacji *Burzy* Szekspira. Badania zostaną podzielone na dwie zasadnicze części. Po pierwsze, projekt zakłada przeprowadzenie dokładnej analizy dzieł Jamblicha, a także fragmentów tekstów Plotyna, Porfiriusza i Proklosa dotyczących teurgii. Po drugie, podjęta zostanie próba stwierdzenia, jakie znaczenie w czasach Szekspira miało słowo „teurgia” – jak było rozumiane, w jakich kontekstach występowało itd. Ponadto badania zostaną rozszerzone na znaczenie pojęcia teurgii w dziełach Marsilio Ficino i Heinricha Corneliusa Agrippy, co będzie służyło określeniu ewentualnych zniekształceń helleńskiego pojęcia teurgii w trakcie inkorporacji dzieł Jamblicha i innych filozofów późnego neoplatonizmu do neoplatonickiej filozofii renesansu. Projekt zakłada publikację wyników badań w międzynarodowych czasopismach naukowych.

Jestem przekonany, że studia nad pojęciem teurgii pozwolą lepiej zrozumieć dzieło Szekspira, gdyż stwierdzając, czy magia Prospera ma w rzeczywistości swoje korzenie w łacińskich tłumaczeniach neoplatonickich filozofów, określimy prawdopodobne okoliczności powstania *Burzy* oraz zredukujemy niepotrzebne pojęcia, które mogą jedynie zniekształcać obraz stworzonej przez Barda sztuki.